

Kleine Kernen Krant

Limburg

juli 2008 - nummer 14

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg

PlattelandsParlement Limburg 2008

3 oktober in de gemeente Helden

In dit nummer o.a.:

- 2 Dorpsontwikkelingsplannen
- 3 Dorpsontwikkelingsplannen - vervolg -
- 4 Dorpen in het groen
- 5 Provincie maakt plan voor dorpen en wijken
- 6 Venlo ook lid van VKKL Stramproy Hartsave
- 7 Dorpscommissie Vijlen "Schouw op zorg" Nieuwsbrieven kennisplatformbewoners.nl
- 8 Van de bestuurstafel

"De Wieksjlaag, gemeenschapshuis Beringe waar op 3 oktober het Plattelandsparlement Limburg 2008 plaatsvindt"

Op vrijdagmiddag 3 oktober organiseert de VKKL, net als twee jaar geleden, weer een PlattelandsParlement Limburg. De gemeente Helden vormt ditmaal het decor voor de gesprekken met als centrale accommodatie het nieuwe gemeenschapshuis in Beringe. Vele Statenleden zijn die dag al in Beringe voor de commissievergadering van het Sociale Domein en rond 13.30 uur worden dorpsraadsleden verwacht om de dialoog met Statenleden en Gedeputeerden aan te gaan.

Wat is het PlattelandsParlement? Het motto van het PlattelandsParlement Limburg is: "De werelden van provincie en dorpsraden dichterbij elkaar brengen". De VKKL wil leden van de dorpsraden en leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten met elkaar in contact brengen, zodat ze elkaar kunnen informeren over hun activiteiten, hun vraagstukken en hun ideeën. Daarnaast wordt ook teruggekeken op de afspraken die zijn vastgelegd in het Dorpsakkoord 2006 van het eerste PlattelandsParlement in Griendtsveen.

Raakvlakken provinciaal beleid

Dorpsraden hebben vooral met hun gemeente te maken, maar ook de provincie is van belang voor het werk van dorpsraden. Een voorbeeld is de provinci-

ale stimuleringsregeling voor het maken van Dorpsontwikkelingsplannen (DOP's). Veel DOP's in Noord- en Midden-Limburg zijn met behulp van deze regeling tot stand gekomen. Maar ook bij de realisatie van brede scholen, gemeenschapshuizen en woonprojecten is de Provincie actief betrokken. Vele provinciale beleidsterreinen zijn van invloed op het werk van dorpsraden.

Dorpsraden en statenleden bepalen agenda

De onderwerpen die dorpsraden en leden van Provinciale Staten tijdens het PlattelandsParlement Limburg op 3 oktober aan de orde willen stellen, kunnen doorgegeven worden aan het secretariaat van de VKKL e-mailadres vkkl@synthese.nl of zie ook de website www.vkkl.nl

Dorpsakkoord 2006

In het Plattelandsparlement van 2006 heeft de VKKL afspraken gemaakt met de provincie over de aanpak van een aantal thema's. Deze afspraken zijn destijds vastgelegd in een Dorpsakkoord. Inmiddels zijn rond deze afspraken vele ontwikkelingen gaande. Zo heeft de provincie een onderzoek gedaan naar de ondersteuningsbehoefte van gemeenschapshuizen. Op het vlak van Openbaar Vervoer zijn vele veranderingen doorgevoerd en ten aanzien van de woningbouw kleine kernen al dan niet in combinatie met zorg, worden nieuwe projecten gestimuleerd. Ook wordt er gewerkt aan een samenhang in de verschillende provinciale programma's voor de kleine kernen. Het PlattelandsParlement Limburg 2008 heeft ook tot doel om na te gaan waar we nu staan met de afspraken uit 2006.

Colofon:

De Kleine Kernen Krant Limburg is een uitgave van de Vereniging Kleine Kernen Limburg en wordt verspreid onder de leden van de VKKL en abonnees. VKKL, Bommelstraat 2, 5961 HN Horst e-mail: VKKL@synthese.nl www.vkkl.nl Tel. 077-3978503 Fax: 077-3978505

Redactie:

Tiny Reijnders, Henk Vestjens, Alle Postmus en Sjaak Sluifers

Correspondenten:

Adrie Mast, Francine Caris

Vormgeving, opmaak en druk:

vanlieshout ontwerp+druk, Horst

Abonnementen:

Leden van de VKKL ontvangen de Kleine Kernen Krant Limburg gratis. Een jaarabonnement kost € 20,- en voor instellingen en overige organisaties € 50,-.

De uitgave van de Kleine Kernen Krant is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg.

Dorpsontwikkelingsplannen

Na het maken van een DOP begint pas het echte werk

"Schin op Geul één van de eerste dorpen in regio Zuid-Limburg met een DOP"

De laatste maanden hebben vele dorpsraden met trots hun dorpsontwikkelingsplan aangeboden. Dat gebeurde onder andere in de dorpen van de gemeente Bergen, in Swolgen, in Blitterswijk, in Lomm en in de vijf dorpen van de voormalige gemeente Hunsel. Het maken van een DOP is een heel proces. Bewoners steken veel energie in het formuleren van de leefbaarheidsagenda en een climax wordt bereikt als het DOP gereed is. Het dorpsplan wordt aangeboden aan de gemeenteraad, college van B&W, de provincie en de instellingen. Bij veel betrokken bewoners zal de neiging ontstaan om een pas op de plaats te maken of nog erger, om geduldig af te wachten op wat de gemeente, de provincie en instellingen ermee gaan doen. Dit is een kritiek moment voor het dorp en het DOP. Wanneer er geen bewonersorganisatie is die in deze fase doorpakt, is het risico groot dat het DOP een papieren tijger wordt.

Het maken van een dorpsplan is een hele klus maar de uitvoering van de projectvoorstellen vraagt nog meer van bewoners, gemeente en andere betrokkenen. In sommige dorpen wordt de uitvoering van het DOP goed aangepakt terwijl in andere dorpen het proces stagneert. Hoe kan de kans op succes van een DOP vergroot worden? Over deze vraagstelling organiseerde de VKKL eind februari een werkconferentie in Wanssum. Vanuit gemeenten en instellingen was veel belangstelling voor dit thema.

Samenwerking dorp en gemeente

Soms komt het initiatief voor het maken van een DOP van de gemeente en soms van de dorpsraad. Wanneer dit initiatief niet gedragen wordt door bewoners is het niet raadzaam om aan een DOP te beginnen. Omgekeerd is ook het geval. Wanneer een dorpsraad een DOP wil maken, maar de gemeente is er niet aan toe, dan is de

kans op succes ook niet groot. Samenwerking tussen gemeente en dorp is een voorwaarde voor het slagen van DOP's. Een DOP is geen beleidsplan van de gemeente maar een leefbaarheidsagenda van het dorp. Het dorp, de bewoners en hun organisaties dienen ook in die uitvoering betrokken te blijven.

De gemeente op haar beurt dient aan te geven wat van het DOP, met medewerking van de gemeente, gerealiseerd kan worden. Dat is het wezenlijke van een DOP: gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de toekomst en leefbaarheid van het dorp. De gemeente en instellingen stellen bewoners in staat om verantwoordelijkheid te dragen. Bewoners op hun beurt dienen zich te organiseren om hun taak op te pakken. Van twee kanten zal er naar die samenwerking toe gewerkt moeten worden.

Uitvoering DOP niet alleen zaak van gemeente

Met het aanbieden van het DOP aan de gemeente is een dorpsraad er niet. Als het gaat om betrokkenheid van bewoners en de uitwerking van projectvoorstellen uit een DOP onderscheidt de VKKL 3 typen projectideeën en projectvoorstellen:

1. Projecten die je als dorp zelf kunt uitvoeren zonder de gemeente, zoals een dorpsfeest, het uitbrengen van een dorpskrant, maken van dorpswebsite en een verenigingenoverleg.
2. Projecten waarbij de inbreng van bewoners in de uitvoering zeer beperkt is of zelfs uitgesloten. De VKKL doelt dan op de uitvoering van bijvoorbeeld verkeersmaatregelen waarmee de gemeente of provincie aan de slag moet, of de verplaatsing van bedrijven of hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwingen.
3. Samenwerkingsprojecten die samen met de gemeente / provincie of woningstichtingen en zorginstellingen moeten worden opgepakt. Dit zijn

meestal de belangrijkste en omvangrijkste projecten uit een DOP. Veel van deze samenwerkingsprojecten zijn complex en heb je niet met één actie uitgevoerd zoals:

- de ontwikkeling van een multifunctioneel gemeenschapshuis of Brede Maatschappelijke Voorziening,
- de herinrichting van het dorpscentrum,
- de realisatie van een woonproject voor ouderen of een project Bouwen In Eigen Beheer (BIEB),
- de aanleg en het beheer van een speeltuin,
- de uitvoering van een landschapsontwikkelingsplan,
- de aanleg van fietspaden, wandelroutes en dorpsommetjes.

Voorbeelden Koningsbosch en Ven-Zelderheide

De voorzitters van de dorpsraden Koningsbosch en Ven-Zelderheide benadrukten tijdens de werkconferentie in februari dat de beschikbaarheid van budgetten een voorwaarde is voor een succesvolle uitvoering van DOP-vorstellen. Math Cuijpers uit Koningsbosch gaf aan dat ook de ingewikkelde regelgeving belemmerend kan werken. Koningsbosch is een grensdorp en heeft met sommige voorzieningen te maken met regels uit Duitsland. De dorpsraad Koningsbosch heeft inmiddels al de nodige projecten gerealiseerd uit het DOP zoals een speeltuin, de weekmarkt, een pinautomaat, een grensoverschrijdende dagopvang ouderen, de dorpswebsite en een omleiding voor vrachtwagens van de zandafgraving. Maar er staan nog grote projecten op de agenda zoals een woonzorgproject in het klooster, woningbouw kloostertuin en een zogenaamde brede maatschappelijke voorziening van basisschool en gemeenschapshuis. De dorpsraad Koningsbosch werkt goed

samen met de gemeente Echt-Susteren die positief staat tegenover dorpsraden en DOP's.

Marc Nabuurs, voorzitter Dorpsraad Ven-Zelderheide, gaf aan dat zijn dorp net begonnen is met de uitvoering van een DOP. De gemeente Gennep gaf het dorp volop de ruimte om met medewerking van de welzijnsstichting Synthese een DOP te maken. Voor de uitvoering van de eerste kleine projecten heeft de gemeente aan de dorpsraad een budget beschikbaar gesteld. In overleg met de verenigingen wordt dit besteed voor de ontwikkeling van een dorpswebsite, de aanschaf van een beamer voor het gemeenschapshuis en de aanschaf van een zitbankje. Naar aanleiding van het DOP is de Dorpsraad Ven-Zelderheide opgericht die nu naar wegen zoekt om de grote projecten te realiseren zoals de herinrichting van het dorpscentrum, een jongerenontmoetingsruimte en uitwerking van landschapsontwikkelingsplannen.

Wat hebben dorpen nodig voor uitvoering DOP?

De sociale samenhang en het vrijwilligerswerk in dorpen zijn meestal nog zo goed dat de kleine projecten goed zonder ondersteuning geregeld kunnen worden. Maar voor de grote projecten waarbij meerdere partijen betrokken zijn, ligt dat vaak anders. Het omzetten van projectideeën uit het DOP naar haalbare en uitvoerbare projectvoorstellen vraagt veel inzet en inzicht in ontwikkelingsprocessen. Veel dorpen beschikken niet daarover. Voor dergelijke omvangrijke projecten hebben bewonersorganisaties ondersteuning nodig. In sommige gemeenten vervult een dorpsradencoördinator van de gemeente daarin een rol en in andere situaties wordt die taak door het plaatselijk welzijnswerk ingevuld. Maar veel gemeenten beschikken nog niet over een dorpsradencoördinator noch over opbouwwerk. Bovendien heeft één dorpsradencoördinator voor de hele gemeente niet de tijd om aandacht te besteden aan de projectontwikkeling in elk dorp. Door de gemeentelijke herindelingen ontstaan gemeenten met meer dan 15 kernen naast de regionale (verstedelijkte) kern.

Gebiedsgericht werken Gemeente Venray

De gemeente Venray wil de samenwerking tussen dorpen en gemeente verbeteren met Gebiedsgericht Werken (GGW). In de gemeente Venray is GGW een samenwerkingsproces van gemeente met dorpsraden en de kernpartners: Politie, woningstichting en welzijnsstichting Synthese. Op basis van de DOP's van de dorpsraden maakt de gemeente haar WOP of DOP (Wijkontwikkelingsplan of Dorpsontwikkelingsplan). Henk Verstegen, projectcoördinator van de gemeente Venray vertelde tijdens de werkconferentie in Wanssum dat de wensen van het dorp zo goed als allemaal in het gemeentelijke

DorpsplanPlus Overijssel

In Overijssel hebben vijf provinciale organisaties die werkzaam zijn op het platteland hun kennis gebundeld om dorpsraden te ondersteunen bij het maken van een DOP en ook bij de uitvoering daarvan. Dit samenwerkingsverband heet DorpsplanPlus. Dorpen die hiervan gebruik maken krijgen een onafhankelijke projectleider die het dorp helpt bij het maken van het DOP en het overleg met de gemeente over de bepaling van de realistische plannen. De projectleider kijkt vervolgens samen met het dorp welke deskundigheid van welke provinciale organisatie nodig is voor de uitwerking van de plannen.

De gemeente is aanvrager van DorpsplanPlus in Overijssel. De financiering van de ondersteuning gebeurt door de

provincie en de gemeente. De gemeente zorgt tevens voor een startkapitaal voor uitvoering of cofinanciering van de eerste projecten. Voorbeelden van projecten die door DorpsplanPlus worden ondersteund in de Overijsselse dorpen zijn:

- dorpen in het groen
- multifunctionele dorpshuizen
- kuierroutes
- particulier natuurbeheer
- stimuleren recreatie en toerisme
- nieuwe economische activiteiten
- informatiepunten
- vrijwilligers
- kunst en cultuur.

Meer informatie over DorpsplanPlus: Héléne Meelissen, programmamanager DorpsplanPlus Overijssel, tel. 038-4213257 of e-mail: hmeelissen@oversticht.nl

WOP/DOP worden meegenomen. Natuurlijk kan niet alles tegelijk aangepakt worden, maar de wensen van het dorp zijn vaak realistisch. "Bewoners in de Venrayse dorpen staan met beide benen op de grond en komen bijna nooit met utopische verhalen". Maar het integrale gebiedsgerichte werken vraagt ook veel van gemeentelijke organisatie en de kernpartners. Gemeentelijke afdelingen zijn gewend om uit te gaan van de eigen des-

kundigheid en verankerde werkpatronen. "Door de communicatie tussen ambtenaren en inwoners tot stand te brengen ontdekt men dat er ook veel deskundigheid en goede ideeën onder bewoners schuilen. Daarvan moeten we als gemeente gebruik maken. Dat gaat niet van de ene op de andere dag", aldus Henk Verstegen. Dat is een proces van vallen en opstaan, van leren van elkaar en van openstaan voor elkaars opvattingen, belangen en posities.

Netwerk dorpsradencoördinatoren en opbouwwerkers

Naar aanleiding van de werkconferentie in Wanssum "DOP in uitvoering" heeft de VKKL het initiatief genomen voor een netwerkoverleg van dorpsradencoördinatoren en opbouwwerkers kleine kernen.

De gemeente Bergen was de gastgemeente voor het eerste overleg op 23 april en wethouder Buiting ontving de deelnemers met een enthousiast verhaal over de goede ervaringen met DOP's. Begin februari hebben alle dorpen op originele en ludieke wijze hun DOP aan het college van B&W van de gemeente Bergen aangeboden.

Met het maken van deze DOP's is veel in beweging gebracht in de dorpen. Volgens wethouder Buiting is het de uitdaging van bewoners, verenigingen, dorpsraden en de gemeente om dit vuur brandend te houden.

De gemeente heeft daarin een belangrijke functie maar de wethouder maakt zich zorgen over een terugtrekkende beweging van de provincie Limburg in deze fase van uitvoering van de DOP's.

Dorpsradencoördinator vooruitgeschoven post gemeenten

De dorpsradencoördinatoren zijn voor dorpsraden het eerste aanspreekpunt in het gemeentehuis. Deze ambtenaren fungeren als een soort vooruitgeschoven post van de gemeente naar de belangenorganisaties in dorpen en wijken. De dorpsradencoördinator zit in de complexe communicatiestructuur van gemeente en burger in de frontlinie. Zij hebben een belangrijke taak in het overbruggen van de kloof tussen burger en overheid (gemeente).

Het is een vrij nieuwe functie binnen de gemeentelijke organisatie en niet de eenvoudigste. Dorpsradencoördinatoren hebben daarom behoefte aan uitwisseling van ervaringen met collega's en opbouwwerkers. Tevens wil men graag op de hoogte blijven van de trends in kleine kernen en de dorpsraden. De VKKL vindt de dorpsradencoördinatoren en opbouwwerkers erg belangrijk voor de ontwikkeling van dorpsraden en DOP's. Daarom heeft de VKKL de taak op zich genomen om ongeveer twee keer per jaar een netwerkbijeenkomst te organiseren rond actuele thema's.

Dorpsontwikkelingsplannen Leudal-West

Donderdag 5 juni presenteerden de Dorpsraden van Hunsel, Ell, Ittervoort, Neeritter en Haler gezamenlijk hun DOP's (Dorps Ontwikkelingsplan). Deze 5 kernen van de voormalige gemeente Hunsel hebben met ondersteuning van Ger Verdonschot van Vitaal Kapitaal gewerkt aan een DOP voor elke kern. Een subsidie van € 20.000,00 van de provincie heeft dit mede mogelijk gemaakt. Onder grote belangstelling werden de 5 dorpsontwikkelingsplannen gepresenteerd aan de aanwezige leden van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Leudal en overige aanwezigen. De voorzitters van de 5 dorpsraden deden dit met trots. Duidelijk werd ook dat de 5 kernen allemaal een eigen karakter hebben en dat de bewoners hieraan hechten.

DOP buitengebied Leudal-West uniek

Ongeveer 40 dorpen in Limburg hebben een DOP gemaakt. Het bijzondere is nu dat de vijf kernen van de voormalige gemeente Hunsel aanvullend op hun eigen DOP gezamenlijk een visie op het buitengebied Leudal-West gemaakt hebben. Dit gebied heeft een landschappelijke en functionele eigenheid en diverse organisaties opereren op het niveau van dit gebied. Het gebied Leudal-West vormt tevens een vanouds bekend

en samenhangend geheel en is binnen de nieuwe gemeente Leudal een duidelijk geheel dat afgebakend wordt door de landsgrens met België, gemeentegrenzen met Weert en Maasgouw, de snelweg en het kanaal. In de gezamenlijke ontwikkelingsvisie op het buitengebied Leudal-West worden de uiteenlopende en soms ook tegengestelde doelstellingen, belangen en verwachtingen van bewoners en gebruikers zichtbaar gemaakt en op elkaar afgestemd.

Van wandelpaden tot bereik snel internet

Op basis van een visie op buitengebied Leudal-West doen de 5 dorpsraden aanbevelingen en voorstellen voor concrete projecten. Deze voorstellen bestrijken een breed terrein. Het gaat onder andere om:

- het realiseren van wandelpaden rond de kernen voor hondenuitlaat,
- het maken van afspraken met bedrijven voor een goede en veilige verkeersafwikkeling,
- de afstemming van het inrichtingsplan Uffelse Beek op recreatieve routes en de ontwikkeling van Natuur en Historisch Park Uffelse,
- de aanleg van wandelpaden en bruggetjes langs en over beken,
- het realiseren van erfbeplantingen bij bedrijven en verplaatsing (compensatie) van kleine landschapselementen,

- het opstellen van verkeerscirculatieplan buitengebied,
- het behoud en herstel van veldwegen,
- het opstellen van een onderhoudsplan voor karakteristieke gebouwen (kapellen en boerderijen) en
- het oplossen van knelpunten buitengebied met bereik mobiele telefoon en snel internet.

Veel partijen actief in buitengebied

Bij de samenstelling van dit DOP buitengebied Leudal-West hebben de dorpsraden ook de vertegenwoordigers betrokken van LLTB-afdelingen, natuurmonumenten, Wildbeheer, Waterschap, milieufederatie en recreatieondernemers. Koos Koolen van de reconstructiecommissie Nederweert sprak tijdens de presentatie van de vijf DOP's zijn waardering uit voor deze samenwerking en afstemming tussen de vijf dorpsraden. Hij benadrukte tevens dat de ontwikkelingen binnen de landbouw niet alleen snel gaan maar ook op regionaal niveau beoordeeld moeten worden. Het ontwerp van één DOP voor het buitengebied Leudal-West is daarom een goede aanpak geweest van de dorpsraden.

Voor de inhoud van de dorpsontwikkelingsplannen van de 5 kernen bezoek de website van het kennisplatform:

www.kennisplatformbewoners.nl

Provincie maakt plan voor aanpak dorpen en wijken Limburgse wijkanaanpak in de steigers

Toen gedeputeerde Noël Lebens in 2007 aandacht vroeg voor investeringen door de woningcorporaties en de landelijke overheid in de Limburgse stadswijken, heeft de VKKL op haar beurt de knelpunten in de kleine kernen naar voren gebracht. Dat heeft ertoe bijgedragen dat de kleine kernen op de agenda zijn gekomen van het programma van de Limburgse wijkanaanpak.

Limburg krimpt en transformeert

Limburg staat aan de vooravond van grote veranderingen in de bevolkingsopbouw. Door de vergrijzing en ontgroening is de bevolkingskrimp in enkele regio's in Zuid-Limburg al merkbaar. Dit verschijnsel treedt in Limburg eerder op dan in de meeste andere provincies. Dit heeft gevolgen voor zowel de stad als het platteland. In het rapport "Limburg transforMEERT" is beschreven dat in eerste instantie vooral in de stedelijke wijken het woonklimaat onder druk komt te staan. Maar ook dorpen ontkomen niet aan de gevolgen van bevolkingskrimp zoals nu al merkbaar is met basisscholen die in kleine kernen verdwijnen. De provincie Limburg heeft daarom in samenspraak met diverse

partijen de Limburgse wijkanaanpak ontwikkeld. Dit plan is gericht op een samenhangende aanpak en verbetering van de leefbaarheid in wijken en dorpen.

Keuze dorpen in overleg met gemeente en woningstichtingen

Naast een keuze voor wijken waar de Provincie samen met partners integraal aan de slag gaat zal de Provincie ook incidenteel impulsen geven aan leefbaarheidsvraagstukken in wijken en dorpen. Bij de keuze van de dorpen die in aanmerking komen wordt gelet op de problematiek op zowel fysiek als sociaal vlak die speelt in het dorp en of bewoners, gemeente en woningstichting samenwerken. Bij de plannen gaat het onder andere om:

- het realiseren van een kwalitatief goede woningvoorraad door nieuwbouw, sloop en renovatie met bijzonder aandacht voor ouderen, starters en zorgbehoevenden,
- de inrichting van openbare ruimte die gericht is op samenhang van functies en voorzieningen in wijk en dorp,
- het realiseren van multifunctionele samenwerkingsverbanden van zorg, onderwijs en werk, cultuur, welzijn en sport.

- het bevorderen van actief burgerschap, sociale initiatieven gericht op ontmoeting, bundeling van krachten, verenigingen of vrijwilligerswerk en informele zorg,
- het versterken van eigen kracht van groepen die een steuntje in de rug nodig hebben,
- het stimuleren van participatie van allochtonen en overige nieuwkomers. De Provincie ziet inwoners als een belangrijke gesprekspartner bij het opstellen en uitvoeren van de verbeteropgaven en vraagt dat ook van andere partijen. Anders dan bij de keuze van het rijk voor de 40 Vogelaarwijken kiest de Provincie voor een aanpak van onderop. Regio's en gemeenten zijn uitgenodigd om in goed overleg met hun partners en inwoners wijken en leefbaarheidsvraagstukken aan te dragen waar de Provincie vanuit haar beleid een meerwaarde kan vervullen. Vervolgens zullen gezamenlijke afspraken worden gemaakt en vastgelegd over ieders rol en eventuele financiële bijdrage.

Voor meer informatie over de Limburgse wijkanaanpak: Provincie Limburg: Michiel Sluijsmans en Carla Dieteren.

Dorpen in het Groen

12 dorpen uitverkoren voor verbetering landschap

De stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) gaat de komende twee jaar in twaalf dorpen met bewonersgroepen plannen maken en uitvoeren voor het buitengebied of de kernrandzones van deze dorpen. De activiteiten zijn gericht op de aanleg van nieuwe beplantingen, herstel van bestaande elementen en de verbetering van de toegankelijkheid van de omgeving. De Provincie Limburg en de Europese Commissie hebben hiervoor 762.950 euro beschikbaar gesteld.

Landschap op de lokale agenda

Natuur en landschap staan in de belangstelling. Dat blijkt ook uit de vele dorpsontwikkelingsplannen die dorpsraden in Limburg gemaakt hebben. Maar de zorg voor het landschap in de buitengebieden komt niet vanzelf tot stand. Sommige mensen hebben individuele plannen met een erf of een plan voor de verbetering van de ontsluiting van het buitengebied. Anderen bedenken plannen in groepsverband. Vaak weten mensen van elkaar niet wat ze willen. Vaak schort het ook aan informatie en middelen om concreet over te gaan tot acties. Dat is jammer want de betrokkenheid van bewoners bij het groene erfgoed is een stimulans voor de leefbaarheid.

IKL gaat nu twaalf lokale bewonersgroepen ondersteunen bij de verbetering van de landschapskwaliteit in de directe

omgeving van een dorp. In overleg met betrokken partijen worden actieplannen opgesteld, gericht op de landschappelijke aankleding én de verbetering van de toegankelijkheid van het gebied.

Het gaat om twaalf dorpen. Er kan één gemeente per gebiedscommissie meedoen. In samenwerking met dorpsraad, gemeente en andere organisaties brengt IKL lokale partijen bij elkaar, die een rol kunnen spelen bij de zorg en kwaliteit van het groene buitengebied van een dorp. Het gaat daarbij om: vrijwilligersgroepen, erfgoedpartijen, scholen, bedrijven en grondeigenaren. In overleg wordt vervolgens een plan opgesteld.

Landschapsplannen is maatwerk

De landschapsplannen die gemaakt worden kunnen heel divers zijn, zoals de aanleg van nieuwe beplantingen als boomgaarden, erfbeplantingen, maar ook lijnvormige elementen als hagen, singels of bomenrijen of het herstel van beplantingen en het realiseren van ommetjes rond het dorp of het plaatsen van voorzieningen als bankjes en picknickplaatsen. Maar het kan ook gaan om de adoptie van landschapselementen door scholen.

Dorpen in het Groen voorziet niet alleen in het maken van plannen met bewoners, maar ook in de aanleg of het herstel van

beplantingen op zowel particuliere of de aanleg van elementen op gemeentelijke gronden. Aankoop van grond is geen onderdeel van een Dorpen in het Groen. Per dorp is 65.000 euro beschikbaar voor inrichtingsmaatregelen en activiteiten. De helft daarvan komt via de Provincie. De gemeentelijke bijdrage aan een project is minimaal 20 procent (16.000 euro). Van grondeigenaren wordt een bijdrage verwacht van 20 procent.

Dorpsraden kunnen een beroep doen op IKL voor adviezen en ondersteuning bij plannen gericht op de verbetering van het landschap in het buitengebied. Ook wanneer een ander dorp in de regio is aangewezen voor "Dorpen in het Groen", zijn er wegen te vinden om plannen gerealiseerd te krijgen.

Waarom meedoen aan activiteiten in het buitengebied?

- samen een verandering in het landschap realiseren,
- dingen samen doen is leuk en gezond (sociale contacten, welzijn en gezondheid),
- kennis opdoen over landschap, flora, fauna, culturele biografie van een gebied,
- kennis overdragen (lokale bewoners weten en kunnen heel veel),
- landschap als afzetmarkt (toerisme, recreatie, streekproducten),
- landschap als identiteit: "Hier voelen we ons thuis. Hier zijn we trots op",
- landschap als decor voor culturele activiteiten.

Het IKL- uitgangspunt is dat mensen het cultuurlandschap gemaakt hebben tot wat het nu is: mensen zullen ook in de toekomst bepalen hoe het landschap er uit ziet.

Stichting IKL, Postbus 154, 6040 AD Roermond, ikl@ikl-limburg.nl, www.ikl-limburg.nl, 0475-386 430

Venlo ook lid van VKKL

Gemeenteraad wil samenwerking met bewoners in wijken en dorpen vernieuwen

De gemeente Arcen en Velden wordt met ingang van 1 januari 2010 samengevoegd bij de gemeente Venlo. Daarmee krijgt Venlo naast de verstedelijkte gebieden van Venlo, Blerick en Tegelen een landelijk gebied met de dorpen: Arcen, Velden, Lomm, Boekend, Hout-Blerick, Steyl en Beldfeld. Tegen deze achtergrond heeft de gemeenteraad een motie van de Lokale Democraten en het CDA aangenomen om lid te worden van de VKKL.

Nieuwe fase voor bewonersparticipatie

De gemeente Venlo heeft een jarenlange ervaring met wijkgericht werken en wijkraden. Hoewel de gemeente hierdoor

toegankelijker is geworden en de bewonersparticipatie goed heeft gewerkt, zijn diverse punten voor verbetering vatbaar. Op de eerste plaats is het model van de wijkraden geënt op de vraagstukken van de stadswijken, zoals stadsvernieuwing, onveiligheid en verloedering. In de kleine kernen spelen geheel andere vraagstukken.

Het tweede punt is dat het model van wijkoverleggen en dorpsraden uitgaat van vaste bewonersorganisaties die zich soms ontwikkelen als een soort 3e bestuurslaag en teveel "verambtelijken". Een vaste structuur van bewonersparticipatie staat haaks op maatschappelijke ontwikkelingen in dorpen en wijken. Mensen

verbinden zich niet meer voor het leven aan één organisatie, maar organiseren zich vaak op kortlopende en op één onderwerp gerichte initiatieven. Volgens de gemeenteraad van Venlo zal de bewonersparticipatie steeds meer gaan bestaan uit flexibele en dynamische netwerken waarin bewoners op basis van thema's hun bijdragen leveren.

De gemeenteraad vindt dat de gemeente de regie moet voeren over deze flexibele netwerken. De gemeenteraad ziet de wijkoverleggen en dorpsraden niet als de enige vertegenwoordiger van de wijk of het dorp.

Stramproy Hartsave een initiatief van actieve dorpsgemeenschap

Organisatie voor acute hartproblemen bewijst bestaansrecht

In veel dorpen worden gezocht naar een goede organisatie en plaatsing van AED's. AED staat voor Automatische Externe Defibrillator, ofwel het apparaat dat een shock toedient bij een plotselinge hartstilstand. In het kleine dorp Stramproy, gemeente Weert, hebben ze een succesvolle manier gevonden om mensen te helpen met acute hartproblemen. Maar liefst 1 op de 5000 mensen

krijgt een plotselinge hartstilstand. Indien binnen 6 minuten de juiste hulp wordt geboden door Reanimeren en AED gebruik, stijgt de kans op overleven tot 60 à 70%. Het initiatief in Stramproy is bijzonder door de inzet van 20 AED's, 300 opgeleide hulpverleners en het actief handelen door de inwoners van Stramproy. De organisatie heeft de naam Stramproy Hartsave meegekregen en heeft zijn waarde al ruimschoots bewezen. Twee bestuursleden, Mat Keijers en Mien Boonen, van Stramproy Hartsave vertellen hieronder enthousiast over hun aanpak en resultaten.

De kracht van een hechte gemeenschap

Op 15 november 2003 maakte een deel van de bevolking van Stramproy voor het eerst kennis met de AED. Op een sponsorbijeenkomst van voetbalclub Brevendia kregen de aanwezigen informatie over de werking en het nut van de AED. Dit was de aanleiding voor enkele vrijwilligers om een project op

te zetten voor de gemeenschap Stramproy. De inzet van het "Royer" bedrijfsleven was doorslaggevend voor de financiële haalbaarheid en dankzij de inzet van de plaatselijke EHBO bleek dat er ruim voldoende hulpverleners waren die opgeleid wilden worden voor het reanimeren en het AED-gebruik. Ook de dorpsraad gaf het goede voorbeeld door als eerste 3 AED's ter beschikking te stellen. Het project werd een groot succes, meer dan de initiatiefnemers hadden mogen dromen. Maar liefst 20 AED's konden worden aangeschaft, waardoor ook de buitengebieden van Stramproy Hartsave zijn. Maar liefst 300 Stramproyer inwoners omarmden het initiatief en hebben de opleiding gevolgd voor Reanimeren en AED gebruik.

Informatie inwoners

Maar met de aanschaf van AED's en de opleiding van de vrijwillige hulpverleners waren we er nog niet. Allereerst moesten alle inwoners van Stramproy weten hoe ze moeten handelen op het moment dat iemand met een plotselinge hartstilstand wordt geconfronteerd. Een 17-tal buurtbijeenkomsten boden hiervoor de oplossing. Dit was soms confronterend maar er was ook waardering. Alle inwoners kregen een plattegrond waarop de locaties van de AED's staan aangegeven met de bijbehorende instructies. Tevens konden de hulpverleners op de kaart noteren die in de buurt wonen. Daarmee was de hulpverleningscyclus rond, van actief handelen naar actieve hulpverlening en naar de inzet van de AED.

AED Lidmaatschap voor de inwoners

Als tweede actie moest de langere termijn zeker gesteld worden. Van belang hierbij was de continuïteit van de opleidingen en de financiering. De opleidingen zijn in beheer genomen door de plaatselijke EHBO. Jaarlijks worden de 300 hulpverleners opnieuw getraind tegen zeer lage kosten. De EHBO heeft zelf een aantal gecertificeerde docenten en kan daardoor zeer efficiënt de trainingen verzorgen.

Een perfecte prestatie van de docenten. Voor de continue financiering is er voor de inwoners het zogenaamde AED Lidmaatschap geïntroduceerd. Ruim 70% van de gezinnen in Stramproy doen hieraan mee en betalen jaarlijks € 5,00 voor het lidmaatschap. Los van de inkomsten is hiermee Stramproy Hartsave een onderdeel geworden van de gemeenschap en draagt het bij aan de leefbaarheid van het dorp.

Resultaat in de praktijk

Inmiddels heeft het initiatief zijn waarde bewezen voor de gemeenschap en zijn er twee voorbeelden die bewijzen dat het systeem werkt. Twee voorbeelden waarbij, dankzij de inzet van inwoners, hulpverleners en het AED apparaat, deze mensen hun dagelijks leven weer kunnen oppakken. Doel was mensenlevens te redden en daarin is het initiatief 100% geslaagd. Klasse, hoe mensen in dergelijke omstandigheden samenwerken en tot bijzondere prestaties komen.

Dorpscommissie Vijlen neemt initiatief voor 'Schouw op zorg'

Behoeftetepeiling zorgondersteuning

Na een dorpsgesprek over de Leefbaarheidsagenda in 2007 heeft de Dorpscommissie Vijlen een werkgroep Mantelzorg opgericht die zich inzet voor het uitbouwen en ondersteunen van mantelzorg in de dorpsgemeenschap Vijlen.

De werkgroep Mantelzorg bestaat uit leden van de Dorpscommissie en een aantal Vijlenaren die graag een bijdrage willen leveren. Zo zijn onder andere Zij-actief, de KBO en de Zonnebloem vertegenwoordigd in de werkgroep. Het Steunpunt Mantelzorg, Rode Kruis Zuidelijk Zuid-Limburg adviseert en ondersteunt de werkgroep.

Door de sterk optredende vergrijzing van de inwoners van Vijlen in de komende jaren zal de behoefte aan mantelzorg steeds groter worden. Onderzoeken wijzen uit dat een groot deel van de mantelzorgers op den duur overbelast raakt en hulp en ondersteuning nodig heeft. De werkgroep Mantelzorg heeft onlangs een behoeftetepeiling gehouden. Huis aan huis is een vragenlijst verspreid die persoonlijk is opgehaald. Op deze manier is gevraagd welke behoefte aan hulp en ondersteuning er binnen de dorpsge-

meenschap is. Tevens is gepeild welke vrijwilligers in de nabije toekomst bereid zijn om hulp en ondersteuning te bieden. De dorpscommissie wil nu in de verschillende delen van het dorp herkenbare vrijwilligers werven die direct aanspreekbaar zijn voor vragen en hulp van dorpsgenoten.

Deze vrijwilligers vormen dan het netwerk "schouw op zorg" een aanvulling en ondersteuning op de informele netwerken van mantelzorg die er al zijn in het dorp. "Wij willen geen ingewikkelde organisatie opzetten maar gebruik maken van natuurlijke steunpunten die er zijn in het dorp", vertelt Nicole Quaedackers, coördinator van de werkgroep ondersteuning mantelzorgers. Doordat mensen het steeds drukker hebben met werk en andere tijdsbestedingen komen de mantelzorgrelaties onder druk te staan. "Het netwerk in Vijlen kan net dat steuntje in de rug geven om de informele netwerken in tact te houden" aldus Nicole.

Voor meer informatie:

Nicole Quaedackers, coördinator werkgroep ondersteuning Mantelzorg Vijlen, telefoon: 06 48101704.

Nieuwe verbanden bewoners grootste uitdaging dorpsraden

De VKKL is het eens met de constatering van de gemeenteraad in Venlo dat het huidige model van dorps- en wijkraden soms doorschiet waardoor deze bewonersorganisaties te ver af komen te staan van hun achterban.

Dat is vaak ook een gevolg van een inkapseling door gemeenten die dorpsraden vooral beschouwen als adviescommissies voor het gemeentelijke beleid. De grootste uitdaging voor dorpsraden is de komende jaren om het draagvlak in dorpen en wijken te hervinden. Daarbij is de medewerking van de gemeente zeker hard nodig, maar of de gemeente de regie van bewonersparticipatie moet overnemen, is daarbij zeer de vraag!

Stramproy Hartsave blijft in beweging

Stramproy Hartsave is continue in beweging. Samen met het plaatselijke bedrijf AED Solutions en de EHBO wordt er gekeken naar andere manieren van opleiden. Maandelijks vindt er controle van de apparaten plaats. In 2008 willen we nog enkele kritische locaties gaan uitrusten met een AED. Tevens willen we in de zomer voor de inwoners nog een informatiedag houden. Ook wordt er gewerkt aan een gerichte website voor de inwoners en hulpverleners.

Het bestuur wordt gevormd door de 3 initiatiefnemers, aangevuld met vertegenwoordigers vanuit de Dorpsraad, de EHBO, de Brandweer en de plaatselijke Huisartsen. Niet onbelangrijk om de directe link te blijven behouden met instanties die staan voor de leefbaarheid van het dorp en met de hulpverlening in het dorp. Er zijn altijd meer ideeën dan we vaak kunnen waarmaken. Dat houdt het allemaal resultaatgericht maar ook betrokken en enthousiast.

Informatie draiboek

Stramproy Hartsave kan voor vele andere initiatieven in Nederland een voorbeeld zijn. Het draiboek en plan van aanpak is al vaak naar andere gemeenten en EHBO's verzonden. Zo hoort het ook want hoe meer van dit soort initiatieven, hoe meer mensenlevens gered worden. Bent u ook geïnteresseerd, neem dan contact op met Mat Keijers en Mien Boonen, van Stramproy Hartsave en mail naar m.keijers@home.nl of rvlierop@home.nl.

Nieuwsbrieven Kennisplatformbewoners.nl

Het kennisplatformbewoners is een initiatief van de verenigingen kleine kernen Limburg en Noord-Brabant en heeft tot doel om leden van dorpsraden en andere bewonersorganisaties te informeren over ervaringen en ontwikkelingen met leefbaarheidprojecten in kleine kernen.

Inmiddels is ook de VKK-Gelderland aangesloten en de provincies Drenthe en Noord-Holland zijn van plan dat te doen. Daarmee krijgt de uitwisseling van kennis een steeds groter bereik.

Wit u ook weten hoe andere dorpsraden werken, wat er in andere dorpen speelt en hoe elders vraagstukken in dorpen worden aangepakt? Meld u zich dan aan op www.kennisplatformbewoners.nl.

U kunt zich dan opgeven voor de landelijke en de provinciale nieuwsbrieven die vervolgens kosteloos worden toegezonden.

Dorpswebsites op de kaart

In Friesland worden de dorpswebsites al een paar jaar gebundeld op de website www.dorpen.nl. Het initiatief wordt nu landelijk verder ontwikkeld. Voorwaarde is dat het een website van, voor en door het dorp is. Dit betekent dat de website bijvoorbeeld informatie bevat over de verenigingen in het dorp, dorpsactiviteiten (kalender), de laatste nieuwtjes of foto's van vroeger en nu.

Heeft uw dorp een mooie website, meld deze dan aan via www.dorp.lautenbag.eu. Na aanmelding wordt de website beoordeeld door een provinciale beheerder en zal hij wel of niet aan de website worden toegevoegd.

VKKL

Vereniging Kleine Kernen Limburg

Van de bestuurstafel VKKL...

Bestuur in de regio Zuid-Limburg

Op 23 april reisde het bestuur van de VKKL af naar het Zuid-Limburgse Houthem voor een overleg in de regio. In gemeenschapshuis De Holle Eik vond de bijeenkomst plaats, die vooral in het teken stond van de ontwikkelingen in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

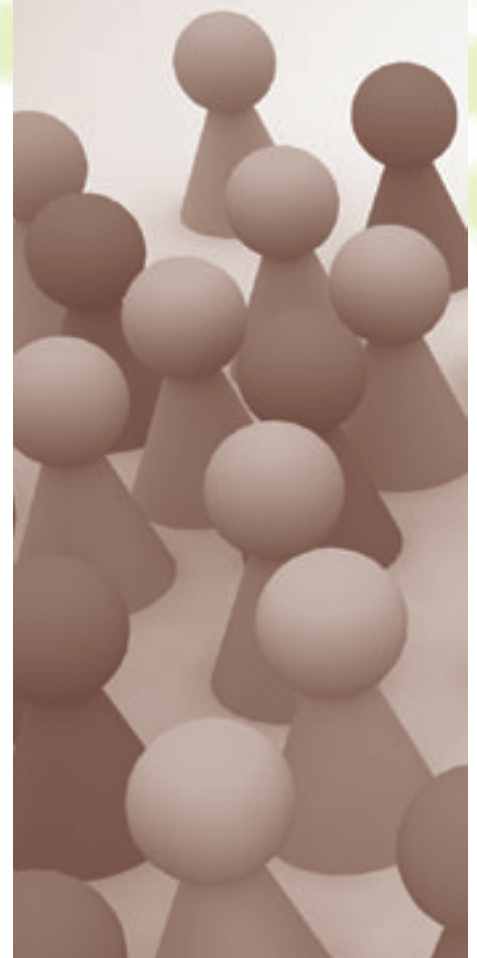
Met enige regelmaat probeert de VKKL haar bestuursvergaderingen te combineren met een bezoek aan de leden. De vereniging krijgt hiermee meer inzicht in de lokale situatie en kan daarmee haar voordeel doen. Omgekeerd kunnen de leden onderwerpen met het bestuur bespreken, waarvoor men ook steun zoekt bij hun provinciale vereniging. Er was voornamelijk belangstelling vanuit de gemeente Valkenburg aan de Geul. Diverse dorpsraden, een gemeenteraadslid en portefeuillehoudende wethouder Wim Weerts waren aanwezig. De gemeente Valkenburg is met de dorpsraden in overleg om de afspraken met dorpsraden te evalueren en aan te passen. Daarbij is onder andere aandacht voor de

relatie van dorpsraden met de gemeenteraad, wanneer dorpsraden betrokken worden bij de planontwikkeling en wat er met de adviezen van de dorpsraden gebeurt. Ook wordt in Valkenburg aan de Geul een discussie gevoerd over de voor- en nadelen van verkiezingen voor dorpsraden. Wil van der Coelen van de gemeente Helden heeft de gemeenteraad en de dorpsraden geïnformeerd over de werkwijze in deze Noord-Limburgse gemeente met dorpsoverleggen. Kenmerk van de Heldense aanpak is onder andere dat niet uitgegaan wordt van vaste structuren van dorpsraden maar van platforms van dorpsbewoners die inspelen op de bewonersinitiatieven in het dorp en deze vormen van bewonersbetrokkenheid stimuleren en ondersteunen.

De VKKL gaat samen met de KNHM en Vitaal Kapitaal gemeenten en bewonersinitiatiefgroepen in de regio Zuid-Limburg informeren en ondersteunen om bewonersorganisaties en dorpsontwikkelingsplannen te maken.

Algemene ledenvergadering 2008 in teken van Lustrum

Dit jaar bestaat de VKKL vijf jaar. De algemene ledenvergadering op 22 oktober zal in het teken staan van dit eerste lustrum. Het thema van deze ledenvergadering zal gaan over de nieuwe maatschappelijke verhoudingen waarmee dorpsraden en gemeenten te maken hebben bij het werken aan leefbaarheid. Noteer alvast 22 oktober, 20.00 uur in uw agenda. Het programma volgt.

Vacature bestuur VKKL

Jos Mans uit Tungelroy die vanaf de oprichting deel uitmaakt van het bestuur, stopt eind dit jaar met de VKKL vanwege drukke werkzaamheden met zijn kippenbedrijf en andere bestuursfuncties.

Het bestuur zoekt daarom een nieuw bestuurslid en heeft daarbij het volgende profiel voor ogen:

- betrokken bij de ontwikkelingen in kleine kernen van Limburg,
- geïnteresseerd in of ervaring met bewonersbetrokkenheid bij leefbaarheidsvraagstukken,
- bij voorkeur woonachtig in regio Midden-Limburg en
- bij voorkeur verwantschap met de agrarische sector.

Indien u meer wilt weten over deze vacature of u hebt interesse, neem dan contact op met het secretariaat van de VKKL.

Nieuwe leden

Sinds het verschijnen van de vorige Kleine Kernen Krant is het aantal leden wederom gegroeid. De pas opgerichte dorpsraden in Wanssum, Ven-Zelderheide en Neeritter en de dorpsraden van Budshop en Well hebben zich aangemeld als lid van de VKKL. De teller staat hiermee nu op 74 leden en het lijkt er op dat we in 2008 over de grens van 75 leden heen gaan. In de eerste vijf jaar van haar bestaan heeft de VKKL een flinke groei doorgemaakt, want bij oprichting in 2003 begonnen we met zo'n twintig leden.